

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

معینیت عواید و گمرکات

ریاست عمومی گمرکات

نېټه: ۱۳۹۰/۱۱/۹

Islamic Republic of Afghanistan

Ministry of Finance

Afghan Customs Department

د تڼۍ نین امریت

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د مالیې وزارت

د گمرکونو او عوایدو معینیت

د گمرکونو لوی ریاست

گڼه: ۶۲۳۸-۶۲۳۸

موضوع: درمورد طرز العمل کنترول حق مالکیت فکری

برياست محترم گمرک کابل!

اینک توام نامه هذا طرز العمل کنترول حق مالکیت فکری که حاوی (10) ورق بوده، بعد از طی مراحل نهائی و منظوری مقام محترم وزارت جلیله مالیه بشما گسیل یافت. بملاحظه آن اجراءات اصولی بعمل آید.

با احترام

داکتر نجیب الله (وردگ)

رئیس عمومی گمرکات

کاپی بوزارت محترم تجارت و صنایع

رر اطلاعات و فرهنگ

رر به اداره رر اطافهای تجارت و صنایع

رر برياست رر تفتيش داخلي

رر برياستهای رر تنفيذ قانون، عملياتی و امور مسلکی گمرکات

رر به گمرکهای رر : هرات، نیمروز، فراه، قندهار، ننگرهار، کنړها، بلخ، اندخوی، کندز، تخار، بدخشان، خوست، پکتیا، پکتیکا، میدان هوایی

بین المللی کابل و پست پارسل.

رر به آمریتهای رر : مراقبت سیار، ترانزیت داخلی و خارجی، تعرفه، قیمت گذاری، انکشاف پروژه ها، معافی، تامین روابط، احصائیه، تعقیب

و تحقیق، تخلفات، اسیکودا و شعبه مربوطه

پته: د گمرکونو او عوایدو معینیت، کابل جلال آباد لویه لاره، کابل افغانستان، اړیکې شمیره: 0093 (0)752015014

ویب پاڼه: www.customs.mof.gov.af

برېښنا لیک: customs_coordination@yahoo.com

۰۱۵
۱۳۹۳، ۱، ۲۹

وزارت مالیه
ریاست عمومی گمرکات

طرز العمل کنترول حق مالکیت فکری

تاریخ: حمل 1393

مبني

ماده اول:

اين طرز العمل بتاسي از حكم ماده (52) قانون گمركات بمنظور اجراي حقوق مالكيت فكري توسط اداره گمركات افغانستان ترتيب و وضع گرديده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف اساسي اين طرز العمل عبارت اند از:

- 1- ايجاد ميكانيزم موثر و كارا به منظور اجرا، حراست و حفاظت از حقوق مالكيت فكري در زمان واردات، صادرات و ترانزيت اموال در قلمرو گمركي کشور.
- 2- تعيين حدود حقوق و وجايب صاحب امتياز و اداره گمرک در كنترول حقوق مالكيت فكري .

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتي در اين طرز العمل داراي مفاهيم ذيل مي باشد:

1- **مالكيت فكري:** عبارت از حقوق بخصوص معنوي واقتصادي است كه در قوانين نافذه مربوط (قانون مخترع و مكتشف، حقوق طبع و نشر، علايم تجارتي، نشانهاي جغرافيايي و طرح هاي صنعتي) و ساير اسناد تقنيني بيان گرديده است.

2- **صاحب امتياز:** عبارت از شخص حقيقي يا حكمي بوده كه در روشني قوانين افغانستان مالك حق فكري شناخته شده و يا هم نماينده قانوني صاحب امتياز حق مالكيت فكري باشد.

3- **اموال مسبب تخطي از حقوق مالكيت فكري:** عبارت اند از هرنوع اموالي كه توليد، توليد مجدد، توريد، صدور، تكثير، توزيع و يا استفاده از آن خلاف قوانين مالكيت فكري افغانستان باشد بدون اينكه اين نقض در داخل و يا خارج از افغانستان صورت گرفته باشد. "اموال تخطي كننده از حقوق مالكيت فكري" از جمله اموال محفوظ تحت حق طبع و نشر يا حقوق مربوطه دانسته ميشود كه ترتيب و تنظيم آن حقوق، بدون صلاحيت تفويض شده صاحب امتياز آن حذف، تغيير و يا بدان چيزي اضافه گرديده باشد.

4- **ترانزيت گمركي:** عبارت است از طرز العمل گمركي كه به اساس آن اموال تحت كنترول گمركي از يك گمرک به گمرک ديگر انتقال ميگردد.

5- **تدابير تكنالوژيكي:** عبارت از هر نوع تكنالوژي، آله يا عنصري ميباشد كه در جريان فعاليت عادي يا دسترسي قابل كنترول به يك اثر يا موضوع قابل تحفظ كه مصونيت آن توسط حقوق مرتبط حفظ، يا

موضوع محافظت حق کاپی ویا هر حق دیگر جهت تسهیل تشخیص اموال با علامت تجارتي تقبلی ویا اموال که تحت تحفظ حق کاپی و یا حقوق مرتبط دیگر اند، میباشد.

6- وسایل ضد ایمنی: عبارت است از آلات، تولیدات، اجزاء یا پرزه جات مانند کارت هوشمند غیرمجاز، نرم افزار و رمزگشا که عمدتاً برای از بین بردن تدابیر تکنالوژیکی بشمول مجوز غیر قانونی مورد استفاده قرار می گیرد.

7- نشانه جغرافیایی: نشانه است که معرف یا نشان دهنده یک ساحه معین جغرافیایی بوده که کیفیت، اعتبار و سایر مشخصات اموال تولید شده همان ساحه را نشان می دهد.

درخواست

ماده چهارم:

در صورتیکه اموال مشکوک در حالت نقض حقوق مالکیت فکری بوده و یا وسایل ضد ایمنی باشد، صاحب امتیاز یا نماینده قانونی وی میتواند در مطابقت با مواد این طرز العمل به اداره گمرک درخواست رسماً تسلیم نماید و طی آن خواستار تعلیق ترخیص گمرکی ویا توقف اموال وارد شده، صادر شده و یا اموال در جریان ترانزیت گردد.

محتوای درخواست صاحب امتیاز

ماده پنجم:

(1) در خواست مندرج ماده 4 این طرز العمل حاوی مطالب ذیل می باشد:

- 1- اسم، آدرس و شماره تماس درخواست کننده.
- 2- در صورتیکه درخواست کننده نماینده قانونی صاحب امتیاز باشد، داشتن جواز از صاحب امتیاز.
- 3- موجودیت شواهد، مدارک و اسناد کافی حق مالکیت فکری معتبر را تثبیت نماید.
- 4- معلومات است که برای اقدامات گمرک سرحدی در رابطه به تمام محموله و یا برای محموله بخصوص که بخش از اموال آن مشکوک به نقض از حقوق مالکیت فکری یا وسایل ضد ایمنی باشد و یا از جمله شواهد اولیه، که حاکی از نقض حقوق مالکیت فکری باشد، یا در حال نقض شدن باشد و یا هم اینکه محموله حاوی وسایل ضد ایمنی میباشد.
- 5- تشریح مفصل اموال که در ارتباط آنها حق مالکیت فکری قابل اجرا باشد، و در صورت ضرورت، نمونه تولید / محصول اصلی یکجا با درخواست ضمیمه باشد.

(2) هرگاه نقض قانون نشانه های جغرافیایی مطرح بحث باشد، اسناد و مدارک در درخواست ارائه گردد.

(3) هرگاه اموال ترانزیتی میان کشور مبدا و مقصد باشد و نقض قانون نشانه های جغرافیایی در آن موجود باشد در آن صورت طبق درخواست صاحب امتیاز اموال متوقف می گردد.

(4) در صورتیکه معلومات مندرج فقره (1) این ماده یکجا با درخواست ارائه نگردیده باشد، اداره گمرک می تواند بمنظور معلومات بیشتر اسناد مکمل را از درخواست کننده تقاضا نماید. اداره گمرک بدون ارایه دلایل موجه نمی تواند تقاضای درخواست کننده را رد نماید.

محدودیت زمانی برای تصمیم

ماده ششم:

(1) در صورتیکه درخواست در رابطه به تمام محموله باشد، اداره گمرک تصمیم خویش را از تاریخ تسلیمی درخواست از طرف درخواست کننده در مدت زمان که بیشتر از 30 روز کاری نباشد، صادر میکند و درخواست کننده را بصورت تحریری از قبول یا رد درخواست مطلع می سازد.

(2) در صورتیکه درخواست در رابطه به اموال خاصی از محموله که مشکوک به تخطی از حقوق مالکیت فکری یا وسایل ضد ایمنی باشد، اداره گمرک تصمیمی را مبنی بر قبول یا رد درخواست به زود ترین فرصت بشکل تحریری در خلال سه روز کاری صادر می نماید.

ضمانت

ماده هفتم:

(1) اداره گمرک می تواند از درخواست کننده تضمین، اطمینان معادل و یا تعهد مناسب را غرض حمایت منافع وارد کننده، صادر کننده، فرستنده، گیرنده، مالک اموال و یا از اداره ذیصلاح تقاضا نماید. اما چنین تضمین یا اطمینان معادل از لحاظ مبلغ باید به اندازه نباشد که مانع درخواست کننده از ارایه درخواست وی گردد. ضمانت و یا معادل آن از 80 فیصد قیمت اموال در مارکیت که از طرف گمرک و یا محکمه ذیصلاح تعیین می گردد، بیشتر بوده نمی تواند.

(2) هرگاه درخواست مرتبط به محموله ها طوری عموم مدنظر باشد، میعاد ارائه ضمانت و یا اطمینان معادل که از طرف اداره گمرکات درخواست می گردد، از پنج روز کاری بیشتر بوده نمی تواند، و در صورتیکه مرتبط به اموال خاص باشد از دو روز بیشتر بوده نمی تواند.

رد درخواست

ماده هشتم:

در صورت رد درخواست اداره گمرک فیصله خویش را با در نظر داشت ماده ششم این طرز العمل همراه با دلایل واضح و روشن بشکل تحریری ارایه می نماید.

تأیید درخواست

ماده نهم:

در صورت قبول درخواست، اداره گمرک تصمیم تحریری خویش را با در نظر داشت ماده ششم این طرز العمل مبنی به اجراءات خویش مشخص نموده که شامل مقدار ضمانت یا اطمینان معادل که از درخواست کننده تقاضا می گردد، مهلت فراهم آوری ضمانت یا اطمینان معادل و زمان اجراءات توسط اداره گمرکات می باشد. اداره گمرک درخواست مبنی بر نقض حقوق مالکیت فکری را در دفتر مربوطه ثبت و نگهداری می نماید.

مدت زمان اجراءات

ماده دهم:

(1) هرگاه درخواست قبول گردد و اداره گمرک از درخواست کننده ضمانت و یا معادل آنرا نخواهد میعاد اجراءات از تاریخ اطلاعیه کتبی طبق ماده 6 آغاز می گردد. در صورت قبول درخواست و تقاضای اداره گمرک مبنی بر ارایه ضمانت و یا معادل آن، میعاد اجراءات از تاریخ ارایه چنین ضمانت یا معادل آن مد نظر قرار میگیرد.

(2) در صورتیکه درخواست قبول شده مربوط به تمام محموله ها باشد، اداره گمرک حد اقل 6 ماه مهلت دارد تا اجراءات لازم را انجام دهد.

(3) هرگاه درخواست قبول شده مربوط به یک محموله خاص باشد، مدت زمان تطبیق چنین اجراءات باید مدتی باشد که درخواست گردیده است، اما این مدت باید بیشتر از 3 ماه نباشد.

اطلاعیه به گمرک ها

ماده یازدهم:

بعد از قبول درخواست، گمرک مربوطه تصمیم لازم را اتخاذ و موضوع (جزئیات اموال ذکر شده در درخواست) را از طریق ریاست عمومی گمرکات به سایر ادارات گمرکی اطلاع میدهد.

از دست دادن حق مالکیت فکری

ماده دوازدهم:

در صورتیکه حق مالکیت فکری درخواست کننده در جریان مراحل رسیدگی به درخواست شان و یا مدت زمانیکه تحت ماده 10 این طرز العمل ذکر گردیده است از اعتبار ساقط و یا به کدام دلیل دیگری حق مالکیت خود را از دست دهد، درخواست کننده مکلف است هر چی عاجل ریاست عمومی گمرکات را مطلع سازد.

اجراءات

ماده سيزدهم:

- (1) زمانيكه اداره گمرک در خواست را قبول و قناعت نمايد حسب الضرورت ترخيص اموال وارداتي، صادراتي يا ترانزيتي مشكوك به نقض حق مالكيت فكرى را عاجلاً به حالت تعليق مى آورد.
- (2) اداره گمرک فوراً، وارد كننده، صادر كننده، گيرنده، فرستنده بار، درخواست كننده را در مورد تعليق ترخيص اموال يا توقف اموال در حال صادرات يا ترانزيت مطلع مى نمايد، و در ساير حالات اداره گمرک دلايل تعليق و يا توقف را ذكر مى كند.

آغاز اجراءات

ماده چهاردهم:

درخواست كننده يا صاحب امتياز بعد از آنكه تعليق به اطلاع وى رسانيده ميشود مكلف است موضوع را از طريق مراجع قضايي يا ساير طرق حل و فصل دعاوى كه باعث اتخاذ تصميم در رابطه به تثبیت ادعاى وى گردد، آغاز نمايند.

مدت زمان براى تعليق

ماده پانزدهم:

- (1) طبق فقره (2) ماده 20 اين طرز العمل هرگاه در ظرف ده روز كارى بعد از تاريخ ابلاغ تعليق از طرف اداره گمرک، درخواست كننده و يا نماينده با صلاحيت قانونى وى اجراءاتى كه باعث اتخاذ تصميم درباره صحت ادعاى مطرح شده شان شود انجام ندهند و يا هم مدت رسيدگى درخواستى شان از طرف محكمه ذيصلاح تمديد نشده باشد، اداره گمرک اموال تحت تعليق را مشروط بر اينكه تمامى شرايط واردات يا صادرات رعايت گرديده باشد، ترخيص مى نمايد.
- (2) اداره گمرک مهلتى كه در فقره (1) اين ماده ذكر گرديده است، را ميتواند در موارد مناسب به ده روز كارى ديگر تمديد نمايد. در مورد اموال سريع الفساد مشكوك به نقض حق مالكيت فكرى اين ميعاد تا 3 روز كارى تمديد شده مى تواند.
- (3) اداره گمرک مكلف به تطبيق حكم محكمه ذيصلاح در مورد اموال تحت تعليق ميباشد.
- (4) هرگاه تعليق ترخيص اموال مطابق با اجراءات محكمه ادامه يابد، اداره گمرک با در نظر داشت ميعاد كه در حكم محكمه تعيين گرديده است، عمل مى نمايد.

ترخيص اموال تحت تضمين

ماده شانزدهم:

- (1) هرگاه اداره گمرک طبق درخواست، ترخيص اموالى را به تعليق درآورده باشد كه مشكوك به نقض حقوق مالكيت فكرى بغير از علايم تجارى، حقوق طبع و نشر و حقوق مربوطه باشد، و همچنان طبق ماده 15 اين طرز العمل حكم محكمه ذيصلاح در رابطه به توقف مشروط داده نشده باشد، و وارده كننده يا صادر كننده تمام شرايط الزامى را مراعات كرده باشد، در اين حالت مالك، صادر كننده، وارد كننده، گيرنده و يا فرستنده اموال مذكور مستحق ترخيص شناخته ميشود، مشروط بر اينكه ضمانتى مالى ايكه براى حفاظت از صاحب امتياز در صورت نقض حق وى كفايت كند، آنرا سپرده باشد.
- (2) تاديه ضمانت مالى نبايد مانع جبران حقوق تلف شده صاحب امتياز به اشكال ديگر شود. در صورتى كه صاحب امتياز ادعاى نقض حق خود را در ظرف مدت زمانى مناسب پيگيرى قانونى ننمايد ضمانت مالى بايد مسترد گردد.

تفتيش و حفاظت از معلومات محرم

ماده هفدهم:

- (1) اداره گمرک قبل از افشاى معلومات محرم، بايد به صاحب امتياز، وارد كننده يا صادر كننده اجازه معاينه اموالى كه ترخيص آن به حالت تعليق درآمده است، بدهد. اداره گمرک ميتواند نمونه هاى از اموال مذكور را جهت بررسى، آزمائش و تحليل در اختيار آنها بگذارد تا تعيين گردد كه در اموال حق مالكيت فكرى نقض صورت گرفته و يا اينكه اموال مذكور از جمله وسايل ضد ايمنى ميباشد.
- (2) اداره گمرک به استثنائى افشاى معلومات محرم و شخصى مى تواند در مطابقت با قوانين و طرز العمل هاى نافذه، نام و آدرس اظهار كننده را بر اساس درخواست صاحب امتياز، به اطلاع وى برساند.
- (3) اداره گمرک بر اساس درخواست صاحب امتياز مى تواند معلومات اضافى را نه تنها در مورد محموله اى كه ترخيص آن به حالت تعليق درآمده را ارائه كند بلكه جزئيات بيشتري را كه در پيگيرى نقض دعوى صاحب امتياز ممد واقع مى شود، فراهم نمايد.
- (4) در صورتى كه حكم محكمه ذيصلاح مبنى بر اموال كه حق مالكيت فكرى را نقض كرده باشد و يا شامل وسايل ضد ايمنى باشد، اداره گمرک براساس تقاضاى صاحب امتياز، نام و آدرس صادر كننده، وارد كننده، گيرنده و فرستنده اموال مورد نظر را به اطلاع صاحب امتياز مى رساند.

(5) صاحب امتياز در مورد معلوماتى كه تحت اين ماده بدست مى آورد، صرف مى تواند بمنظور تحقيقات و اقامه دعوى نقض حقوق مالكيت فكرى بكار ببرد.

**اقدام در مورد اجراءات گمرک (ايكس افيسو)
ماده هجدهم:**

اداره گمرک مى تواند به ابتكار خود ترخيص آن اموال را به حالت تعليق قرار دهد كه در مورد آن شواهد و مدارك مستدل براى اينكه اموال آن شامل اموال نقض كننده حقوق مالكيت فكرى و يا وسايل ضد ايمنى اند، وجود داشته باشد.

**دستور العمل اجراءات در مورد ابتكار گمرک
ماده نوزدهم:**

(1) اگر ترخيص اموال طبق ماده (18) اين طرز العمل به حالت تعليق قرار گيرد، اداره گمرک مى تواند از صاحب امتياز بمنظور بررسى آن اموال كه مشكوك نقض حقوق مالكيت فكرى گرديده است طالب ارائه معلومات تخصصى گردد.

(2) در صورتيكه اداره گمرک مطابق به ماده 18 اين طرز العمل اقدام به اجراءات نمايد، احكام مواد 13 و 17 اين طرز العمل قابل تطبيق مى باشد.

(3) اداره گمرک مكلف است فوراً صاحب امتياز، نماينده وى، واردكننده؛ صادركننده و اظهار كننده را از محل و تاريخ تعليق ترخيص اموال مطلع سازد.

**دفع يا تخریب اموال مسبب تخطی از حقوق مالكيت فكرى
ماده بيستم:**

(1) اگر بر اساس حكم محكمه ذيصلاح مشخص گردد كه اموال تحت توقف حقوق مالكيت فكرى را با در نظر داشت قوانين نافذه نقض نموده است و يا شامل وسايل ضد ايمنى باشد، اداره گمرک مطابق حكم محكمه اين اموال را تحت نظارت رسمى تخریب و يا بشكلى آنها از بين ببرد، با در نظر داشت نقاط ذيل:

- 1- دفع، بيرون از مجراى معمول تجارى بوده و بشكلى صورت گيرد تا خطر تخلف بيشتر را كمتر سازد؛
- 2- شكل دفع اموال صدمه اى را به صاحب امتياز وارد ننمايد؛
- 3- صاحب امتياز فرصت داشته باشد كه شيوه مناسبى را براى دفع اموال پيشنهاد نمايد؛ و
- 4- اداره گمرک صدور مجدد اموال نقض كننده را در حالت بدون تغيير (اصلى) اجازه ندهد.

(2) طبق حكم محكمه ذيصلاح اداره گمرک ميتواند، بنا به درخواست صاحب امتياز، اموال را بشکل دائمي توقف داده و پس از آن تخریب نمايد و يا آنها را به بيرون از مجراهای معمول تجارتي جابجا نمايد، و يا هم آنها را توسط صاحب امتياز تحت نظارت گمرک و با در نظر داشت حكم محكمه تخریب نمايد، مشروط بر اينکه:

- 1- ارائه مدارک کافي توسط صاحب امتياز که اموال در حقيقت اموال نقض کننده می باشد.
- 2- وارد کننده، صادر کننده، گیرنده، فرستنده، مالک اموال، و يا اظهارکننده که توسط اداره گمرک اطلاعیه تعلیق اموال را دریافت نموده اند، و در مورد احتمال مصادره و تخریب و يا دفع اموال در بيرون از مجرای معمول تجارتي، مطلع گردیده باشند، وبعد از صدور اطلاعیه در مدت 20 روز اعتراض خود را در مقابل اين تصميم ارائه ننموده باشند و ياهم بعد از تلاش های کافي توسط گمرک وارد کننده، صادر کننده، گیرنده اموال، فرستنده اموال، صاحب اموال، و يا اظهارکننده شناسایی نشده باشند.
- 3- در صورتی که به درخواست کننده مدت اجرای اقدامات قانونی تمدید گردد، اين تمدید بالای رويه های مخالف که در اين ماده به ان اشاره گردیده، تطبيق میگردد.
- 4- صاحب امتياز ميتواند قبل از تخریب و يا دفع اموال به تعلیق درآمد، نمونه هایی از اموال را درخواست نمايد، در صورتی که نمونه های موصوف به عنوان یکی از مدارک مورد نیاز در اقدامات قانونی آینده به ارتباط نقض حقوق مالكيت فكرى بکار آيد.

استثناء برای مقدار کم

ماده بيست و یکم:

یک قلم جنس يا کالا که ماهيت غير تجارتي داشته باشد و توسط یک فرد با استفاده از امکانات خود ساخته و برای استفاده شخصی در نظر گرفته شده باشد، زمانیکه ذریعہ یک بسته (بکس) شخصی و يا یک محموله کوچک ارسال میگردد، تابع اين طرز العمل قرار نمی گیرد.

مسئولیت

ماده بيست و دوم:

وقتیکه مامور گمرک با حسن نیت وظیفه خویش را طبق اين طرز العمل انجام دهد، از هر گونه مسئولیت که در صورت ناتوانی در شناسائی اموالی تابع حقوق مالكيت فكرى صورت گیرد، معاف میباشد.

مصارف

ماده بيست و سوم:

(1) وارد کننده، صادر کننده، گیرنده، فرستنده و مالک اموال ميتواند تقاضای جبران مناسب پولی يا از ضمانت پرداخت شده طبق ماده (7) و يا بر اساس حكم محكمه از درخواست کننده به خاطر آسیب ناشی از توقف غير قانونی اموال يا حالات که در مطابقت به ماده 15 ترخيص می گردد، از صاحب امتياز نمايند.

(2) مالک، وارد کننده، صادر کننده، گیرنده یا فرستنده اموال مکلف اند که مصارف ذخیره و تخریب اموال به تعلیق درآمده که بالاخره منحصیث اموال نقض کننده حقوق مالکیت فکری و یا وسایل ضد ایمنی شناسایی میشوند را به گمرک پرداخت نمایند.

احکام ترجیحی

ماده بیست و چهارم:

هرگاه اختلاف میان این طرز العمل با سایر طرز العمل های قانون گمرکات در ارتباط به کنترول حقوق مالکیت فکری رونما گردد، احکام مندرج این طرز العمل در رابطه مدار اعتبار است.

تاریخ انفاذ

ماده بیست و پنجم:

این طرز العمل بعد از منظوری مقام وزارت مالیه مرعی الاجرا می باشد.

با احترام

خواجه محمد رفیع "صدیقی"
آمر تعرفه

خلیق الله
رئیس تنفیذ قانون

شاه جهان "احمدزی"
آمر تقنین

گل پاچا "پاچا"
رئیس امور تخنیکي

داکتر نجیب الله "وردگ"
رئیس عمومی گمرکات

منظوری مقام وزارت